

PÕHIKOOLI MUUSIKAÕPETUSE ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

ÕPPETEGEVUS.

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Laulmisel jätkatakse tööd õpilase hääle igakülgse arendamisega. Tegeldakse võimetekohase kahehäälselise laulmisega. Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning omandatakse plokkflöödi lihtsamad mänguvõtted.

Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning ringmängudel. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu/improvisatsiooni kaudu. Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalade analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitut teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid,

erinevad pillikoosseisud jm). Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

LÕIMUMINE TEISTE ÕPPEAINETEGA.

- Emakeel – arutelu, analüüs, sõnavara laiendamine, silbitamine teksti rütmistamisel, teksti tähenduse mõistmine, mälu arendamine, ilmekus, diktsioon, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine;
- Kirjandus- autorlus;
- Matemaatika – helipikkused, helikõrgused, laulu vorm, seostamisoskus, loogika, mälu, rütmivältused, takt ja taktimõõt ;
- Kunstiõpetus – noodigraafika harjutamine, ajastud, stiilid, kõlavärv, muusika meeleolu visualiseerimine;
- Tehnoloogia – lihtsamate rütmipillide valmistamine;
- Arvutiõpetus- muusikalise teabe otsimine ja leidmine;
- Kehaline kasvatus – kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, laulu- ja ringmängud, kehaline tegevus läbi liikumise ja loovülesannete;
- Loodusõpetus – laulud ja kuulamisrepertuaar, mis on seotud loodusega;
- Võõrkeeled- võõrkeelsete laulutekstide mõistmine;
- Geograafia/Ühiskonnaõpetus– Eesti ja erinevate maade kultuurilugu, riikide asukohad geograafilisel kaardil;
- Ajalugu – kultuuri ajalugu käsitletakse koos ajaloo tähtsamate sündmustega;

HINDAMINE

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

II kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

Hindamine liigitub kujundavaks ja kokkuvõtvaiks hindamiseks.

Kujundav hindamine jälgib õpilase arengut, keskendub protsessile, aitab eesmärke seada. Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse suunatakse õpilasi edasisel õppimisel (aidates neil

teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine teeb kokkuvõtte õpilase arengust, keskendub lõpptulemusele, on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Õpitulemuste kirjalik hinnang kantakse igal trimestril õpilase tunnistusele.

MUUSIKA 4. KLASSILE

ÕPPESISU

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Laulda ühehäälsed ja lihtsamaid paigutise kahehäälsusega laule, kaanoneid. Arendada hääle kõlavust, väljendusrikkust fraseerimisel, pöörata tähelepanu pehme tooni saavutamisele. Laulda ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga.

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum ja rütm, neljaosaline taktimõõt. Õpitud rütmide kordamine ja kinnistamine. Rütmiimprovisatsioonid. Rütmiliste kaasmängude rakendamine. Eeltakt, vahelduv taktimõõt. Helilaadid duur ja moll. Pool- ja tervetooni tutvustamine, kolmkõla. Viulivõti, klaviatuur, oktaav. Absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h noodijoonestikule ja klaviatuuril. Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid

MUUSIKA KUULAMINE

Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasis analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Õpib tundma ühe-, kahe- ja kolmeosalisi lihtvorme. Kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste -, poiste -, mees -, nais -, segakoor); tunneb rahvapille ja eristab erinevaid pilirühmi.

MÄNG PILLIDEL

Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele-ostinaatod, meloodiliserütmilised improvisatsioonid. Arendada mänguvõtteid plokkflöödil.

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; õpib eesti rahvatantse –ja ringmänge.

OMALOOMING

Loob rütmilismeloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; lihtsamate tekstide –liisusalvide ja regivärsside loomine.

ÕPITULEMUSED

Taotletakse, et 4. klassi lõpetaja:

- 1) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 2) on omandanud ühislauluvara;
- 3) tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 kuulmise järgi;
- 4) laulab astmenimedega lihtsamaid harjutusi;
- 5) mõisted duur ja moll;
- 6) teab viiulivõtme tähendust;
- 7) suudab kuulatud muusikapala iseloomustada, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 8) teab tähtnimede asukohti noodijoonestikule ja klaviatuuril;
- 9) teab erinevaid hääleliike;
- 10) teab pillirühmi;

MUUSIKA 5. KLASSILE

ÕPPESISU

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Hääle individuaalsete omaduste (tämber ja diapsoon) arendamine ja kujundamine. Tähelepanu pööramine poiste algavale häälemurdele. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Arendada hääle kõlavust, väljendusrikkust fraseerimisel, pöörata tähelepanu pehme tooni saavutamisele. Laulda ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga.

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Vahelduv taktimõõt. Kaheksandiktaktimõõddud. Helilaad ja helistik. Duur ja moll. Alliteratsioonimärgid diees, bemoll, bekarr. Helistikud C-a, G-e, F-d. Neljandiktaktimõõtude kinnistamine, õpitud rütmide kinnistamine. Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid .

MUUSIKA KUULAMINE

Kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel -, puhk - ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit; tunneb ära erinevad kooriliigid.

MÄNG PILLIDEL

Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele-ostinaatod, meloodiliserütmilised improvisatsioonid.

Rakendab musitseerides plokkflöödi mänguvõtteid;

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

OMALOOMING

Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes; loob tekste-regivärsse ja liisusalme.

ÕPITULEMUSED

Taotletakse, et 5. klassi lõpetaja:

- 1) laulab võimetekohaselt;
- 2) on omandanud ühislauluvara ;
- 3) teab mõisteid helistik ja helilaad ;
- 4) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust;
- 5) teab märke diees, bemoll, bekarr ja nende tähendusi;
- 6) teab erinevaid kooriliike ja eesti tuntumaid koore ning dirigente;
- 7) teab pillirühmi;
- 8) teab hääleliike;
- 9) oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat, teab eesti rahvapille ja rahvatantse.
- 10) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust.

MUUSIKA 6. KLASSILE

ÕPPESISU

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Hääle kõlavuse ja kandvuse arendamine. Pehme tooni saavutamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Arendada hääle kõlavust, väljendusrikkust fraseerimisel. Laulda ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga.

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Rütm ja meetrum. Õpitud taktimõõtude ja rütmide kinnistamine. Helistike C-a, G-e, F-d kinnistamine. Dünaamikamärgid. Tempomärgid.

MUUSIKA KUULAMINE

Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasisid analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Euroopa rahvaste (Soome, Vene, Rootsi, Norra, Saksamaa, Austria, Ungari, Poola) muusika ja nende riikide kuulsad heliloojad.

MÄNG PILLIDEL

Koos või üksi musitseerides kasutatakse kõiki muusikalisi oskusi ja teadmisi. Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele-ostinaatod, meloodiliserütmilised improvisatsioonid.

Rakendab musitseerides plokkflöödil kõiki õpitud mänguvõtteid.

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid; tunneb eesti rahvatantse.

OMALOOMING

Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.

ÕPITULEMUSED

Taotletakse, et 6. klassi lõpetaja:

- 1) laulab võimetekohaselt;
- 2) on omandanud ühislauluvara;
- 3) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust;
- 4) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 5) on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 7) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste tähendust;
- 8) mõistab duur-, moll-helilaadi, helistik, tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo, tähendust;
- 9) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- 10) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr.